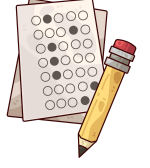

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ

2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYO 1

Soru 1 (İTA.8.3.6): Lozan Barış Antlaşması'nda alınan;

- Kapitülasyonların tamamen kaldırılması,
  - Azınlıkların Türk vatandaşı kabul edilerek iç işlerimize karışılmasının engellenmesi,
- kararlarının yeni Türk Devleti'ne sağladığı siyasi ve ekonomik kazanımları analiz ederek açıklayınız.

Soru 2 (İTA.8.3.7): Millî Mücadele Dönemi'ni bizzat yaşayan yazarlardan biri olan Halide Edip Adıvar'ın "*Ateşten Gömlek*" ve "*Türk'ün Ateşle İmtihanı*" adlı eserlerinin Türk edebiyatı ve tarihi açısından önemini kısaca açıklayınız.

Soru 3 (İTA.8.4.1): Atatürk'ün "*Halkçılık*" ilkesi, toplumda hiçbir zümreye veya aileye ayrıcalık tanınmamasını ve herkesin kanun önünde eşit olmasını öngörür. Buna göre, Halkçılık ilkesi doğrultusunda yapılan inkılaplara iki örnek vererek bu inkılapların toplumsal eşitliğe katkısını açıklayınız.

Soru 4 (İTA.8.4.2): 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilan edilmesiyle birlikte devlet yönetiminde hangi sorunlar çözüme kavuşturulmuştur? "*Rejim*" ve "*Devlet Başkanlığı*" kavramları üzerinden açıklayınız.

Soru 5 (İTA.8.4.3): 17 Şubat 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu ile kadınlara sosyal ve ekonomik alanlarda önemli haklar tanınmıştır. Medeni Kanun'un kabulüyle birlikte miras paylaşımı ve şahitlik konularında kadın-erkek ilişkilerinde nasıl bir değişim yaşandığını belirtiniz.

SENARYO 1 - CEVAP ANAHTARI

Cevap 1:

Kapitülasyonların kaldırılması: Türkiye'nin tam ekonomik bağımsızlığını kazanmasını sağlamış, yabancı devletlerin ekonomi üzerindeki baskısını sona erdirmiştir.

Azınlıkların Türk vatandaşı sayılması: Avrupalı devletlerin "azınlık haklarını koruma" bahanesiyle Türkiye'nin iç işlerine karışmasını engelleyerek devletin siyasi bağımsızlığını ve egemenlik haklarını güçlendirmiştir.

Cevap 2:

Ateşten Gömlek: Kurtuluş Savaşı'nı konu alan ilk romandır; vatan sevgisini ve Türk kadınının mücadelesini gelecek nesillere aktarır.

Türk'ün Ateşle İmtihani: Yazarın savaş yıllarında yaşadıklarını anlatan bir anı kitabıdır ve Millî Mücadele'nin zorlu koşullarına birinci elden kanıt sunan tarihi bir belge niteliğindedir.

Cevap 3:

Örnekler: Aşar vergisinin kaldırılması, Soyadı Kanunu'nun kabulü veya unvan ve lakapların kaldırılması.

Katkısı: Örneğin Aşar vergisinin kaldırılmasıyla köylü üzerindeki ağır ekonomik yük alınmış, Soyadı Kanunu ve unvanların kaldırılmasıyla da toplumda "ağa, paşa" gibi üstünlük belirten ifadeler sonlandırılarak kanun önünde tam eşitlik sağlanmıştır.

Cevap 4:

Rejim Sorunu: Saltanatın kaldırılmasından sonra ortaya çıkan "Yeni devletin yönetim şekli ne olacak?" tartışması Cumhuriyet'in ilanı ile son bulmuş ve rejim "Cumhuriyet" olarak netleşmiştir.

Devlet Başkanlığı Sorunu: Devletin adının konulması ve cumhurbaşkanlığı makamının oluşturulmasıyla (Mustafa Kemal ilk Cumhurbaşkanı seçilmiştir), devlet başkanlığı belirsizliği ortadan kalkmıştır.

Cevap 5:

Miras Paylaşımı: Osmanlı hukukunda (Mecelle) erkek çocuk daha fazla pay alırken, Türk Medeni Kanunu ile kadın ve erkek mirastan eşit pay almaya başlamıştır.

Şahitlik: Eski sistemde iki kadının şahitliği bir erkeğe eşit sayılırken, Medeni Kanun ile mahkemelerde kadın-erkek şahitliği eşitlenerek hukuki alanda cinsiyet ayrımcılığına son verilmiştir.